

JUDEȚ:(A35) Brașov	DATA: 1995.07.20
ORAȘ/COMUNA: (A35) Prejmer	AUTOR: (A15) Stroe Aurelian, Stroe Adriana
CARTIER/SAT: (A35) Prejmer	FIȘA LOCALITATE: (N3)
STR., NR.: (A35) 1043, Pajiștei	NR. HARTA: (N3) 158
DICT. WAGNER: (A8) 3101/10 HARTA: (A8)	NR. FILM: (A8) 95.121B/3-29; 95.122B/14-24
DEN. OBIECT: (A35) Biserică ortodoxă	FOLOSINȚA: (A17) Biserică ortodoxă
DATARE: (A35-M) 1769; 1791; 1799	STARE CONSERVARE: (A17) F. bună

ARHIVA: (TXT) NR. LISTA: (N5)

FOTOTECA: (TXT) PROP.D/ANU: (0/1)

CATEGORIE: (A35) monument de arhitectură IMPORTANȚA: (A17) istorie spirituală
istoria arhitecturii

CHEI: (A60-M) edificiu de cult; ortodox; datat; pictură murală

BIBLIOGRAFIE: (A60-M)

HORWATH: (A4).....VĂȚĂȘIANU: (A4).....TREIBER: (A4).....DRĂGUȚ: (A4).....FABINI: (A4).....ROTH: (A4)

DESCRIERE: (TXT) Datare prin inscripție (pisanie piatră) pe fațada V, deasupra ușii acces.

Biserica având hramul "Sfinții Apostoli Petru și Pavel"; construită în 1769, pe locul unei biserici de lemn existentă la 1601. Inițial plan treflat, cu abside semicirculare la exterior și interior și acces pe V; în 1799 se adaugă încăperea de pe V, surmontată de turnul-clopotniță de secțiune pătrată.

Exterior unitar; fațada V cu ușă mediană (lemn, 2 canaturi) surmontată; luminator semicircular și pisanie piatră și decorată cu pilaștri plați cu capiteli cu motive vegetale, plasați la extremități și de o parte și de alta a ușii de acces; sub cornișă, încadrând pisania, două nișe mari, plate, semicirculare, cu urme de pictură; un atic cu volute încadrează turnul-clopotniță cu patru niveluri (ultimul - galerie cu stâlpi de lemn și arcade semicirculare) și imitații bosaje în tencuială la colțuri; acoperișul este piramidal, cu frângere pantă.

Fațadele laterale, ritmate de pilaștri identici celor de pe fațada V, au ferestre largite, semicirculare la partea superioară și un registru de pictură sau cornișă.

Acoperiș unitar deasupra absidei altarului, naosului, pronaosului; absidele laterale au acoperișuri separate.

La interior absida altarului, luminată cu 3

ferestre (NE, E, SE), este acoperită cu semicalotă. Naosul, cu abside laterale acoperite cu semicalote, are spațiul central acoperit cu o calotă applatizată pe pandantivi foarte largi, porțiunea V fiind acoperită cu boltă semicilindrică applatizată, longitudinală; este luminat de câte două ferestre situate în absidele laterale (NE și NV, respectiv SE și SV) și câte o fereastră spre N și S în spațiul V al naosului. Pronaosul, separat de naos printr-un arc dublu pe pilaștri, este acoperit cu o combinație de boltă à vela și calotă elipsoidală applatizată și luminat de câte o fereastră pe S și N. O particularitate a ferestrelor este ambrazura foarte evazată spre interior, în special la partea superioară.

Încăperea V, separată de pronaos printr-un perete străpuns de o ușă, este acoperită cu o boltă semicilindrică, transversală; în partea de N a acestei încăperi se află ușa către scara de acces a turnului-clopotniță ale cărui niveluri sunt separate de plafoane drepte și comunică printr-o scară interioară.

Biserica păstrează pictură murală databilă sfârșitul secolului 18 (1799) în conca altarului și în pronaos - tabloul votiv; restul picturii interioare aparține fazei 1950, autor I. Vasu.

Sfârșitul secolului 18 îi aparține și pictura exterioară - panori dreptunghiulare formând o friză sub cornișă. Pictura are cromatică redusă (roșu, verde, albastru), contururile uniforme, personajele cu anatomii bondoace, având totuși certe calități artistice; scenele sunt parțial identificabile prezentând exfolieri și porțiuni lipsă în special la partea inferioară datorită lărgimii ferestrelor. Pe fațada nord se află spre vest Sf. Cristofor, Soborul arhanghelilor, Încoronarea Maicii Domnului, scenă neidentificată (Învierea?), Sf. militar (Sf. Gheorghe?, Dimitrie?), scenă neidentificată; pe pilaștri se află sfinți și mucenici; atât absidele laterale cât și cea a altarului sunt decorate cu scene și personaje, neidentificate, pe fațada S aflându-se scene din viața Sf. Nicolae (Sf. Nicolae și fetele sărace, Sf. Nicolae pe tron), Judecata de Apoi și câteva scene neidentificate.

Biserica păstrează icoane împărătești și prăznicare databile începutul secolului 19. În altar se află un spălator-coloană de piatră, cu una din fețe decorată cu motiv vegetal (lalea), și capitel-coș, decorat cu cruce; este datat 1795,

și are inscripție donație cu litere chirilice: "S-au făcut de jupân Leka..."

În pronaos se află o cristelniță de aramă, ciocănită cu inscripția chirilică datare, meșter, donație: "Stef. Wolff/ S-au făcut această baie de la Ștefan Monah 1787 Sept. 10"; această cristelniță este așezată pe o umivalniță de piatră - coloană cu secțiune pătrată, cu colțurile țesite și partea superioară (capitel) - cupă cu marginile țesite.

Ușa intrării în pronaos se închide cu ajutorul unui lacăt artizanal; datat 1891, cu benzi de prindere decorate prin ștanțare cu motive geometrice și vegetale.

Text pisanie, litere chirilice:

"Cu ajutorul lui Dumnezeu, s-a zidit din temelie de dum. Ioan/Vlad: Nicolae, Dimitrie, Vasile, Brat, ajutând și satu la materiale în zilele împărătesei Marii/Terezii și Iosef II, fiind episcop neunit/Sofronie ANNO 1769 apr. 24".

Importantă pentru istoria arhitecturii și artei în Transilvania, datorită vechimii și a calităților artistice ale resturilor de pictură murală; importantă pentru istoria vieții spirituale în Transilvania; importantă pentru istoria localității.